

Jaarverslaggeving 2018

Stichting S&L Zorg

INHOUDSOPGAVE	Pagina
5.1 Jaarrekening 2018	3
5.1.1 Balans per 31 december 2018	4
5.1.2 Resultatenrekening over 2018	5
5.1.3 Kasstroomoverzicht over 2018	6
5.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5 Toelichting op de balans per 31 december 2018	14
5.1.6 Mutatieoverzicht materiële vaste activa	24
5.1.7 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	24
5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	25
5.1.9 Toelichting op de resultatenrekening over 2018	26
5.1.10 Vaststelling en goedkeuring	32
5.2 Overige gegevens	33
5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	34
5.2.2 Nevenvestigingen	34
5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34

5.1 JAARREKENING

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec.-18	31-dec.-17
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	40.852.082	41.165.803
Financiële vaste activa	2	0	0
Totaal vaste activa		<u>40.852.082</u>	<u>41.165.803</u>
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	0	0
Debiteuren en overige vorderingen	4	405.398	212.912
Liquide middelen	5	11.750.802	10.116.598
Totaal vlottende activa		<u>12.156.200</u>	<u>10.329.510</u>
Totaal activa		<u><u>53.008.282</u></u>	<u><u>51.495.313</u></u>
	Ref.	31-dec.-18	31-dec.-17
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	6	0	0
Bestemmingsreserves		6.520.000	3.780.000
Bestemmingsfondsen		10.316.342	9.512.518
Algemene en overige reserves		0	0
Totaal eigen vermogen		<u>16.836.342</u>	<u>13.292.518</u>
Voorzieningen	7	2.688.000	3.341.000
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	8	27.862.770	29.512.720
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	3	2.683	223.046
Overige kortlopende schulden	9	5.618.487	5.126.029
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>5.621.170</u>	<u>5.349.075</u>
Totaal passiva		<u><u>53.008.282</u></u>	<u><u>51.495.313</u></u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018 €	2017 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	12	34.210.981	33.577.905
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	13	121.606	180.512
Overige bedrijfsopbrengsten	14	202.143	204.208
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>34.534.730</u>	<u>33.962.625</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	22.747.113	21.257.679
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	16	2.235.411	2.827.162
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	17	0	0
Overige bedrijfskosten	18	6.081.475	6.430.416
Som der bedrijfslasten		<u>31.063.999</u>	<u>30.515.257</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		3.470.731	3.447.368
Financiële baten en lasten	19	73.093	-1.727.781
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>3.543.824</u></u>	<u><u>1.719.587</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve Wmo		0	0
Bestemmingsreserve scholing		0	0
Bestemmingsreserve kapitaallasten		2.740.000	905.000
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		803.824	814.587
Algemene / overige reserves		0	0
		<u><u>3.543.824</u></u>	<u><u>1.719.587</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		3.470.731		3.447.368
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	2.235.410		2.827.161	
- mutaties voorzieningen	-78.000		-880.000	
- boekresultaten afstoting vaste activa	0		0	
		2.157.410		1.947.161
Veranderingen in werkkapitaal:				
- voorraden	0		0	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's	0		0	
- vorderingen	-192.486		-20.339	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	-220.363		327.856	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	-20.980		24.470	
- kortlopend bankkrediet	0		0	
		-433.829		331.987
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.194.312		5.726.516
Ontvangen interest	0		0	
Betaalde interest	-491.552		-1.444.142	
Ontvangen dividenden	0		0	
		-491.552		-1.444.142
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		4.702.760		4.282.374
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-1.654.944		-1.475.658	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.654.944		-1.475.658
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden	-1.413.612		-1.419.999	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-1.413.612		-1.419.999
Mutatie geldmiddelen		1.634.204		1.386.717
Stand geldmiddelen per 1 januari		10.116.598		8.729.881
Stand geldmiddelen per 31 december		11.750.802		10.116.598
Mutatie geldmiddelen		1.634.204		1.386.717

Toelichting:

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen de investeringen opgenomen waarvoor in 2018 geldmiddelen zijn opgeofferd. Aanvullend is onder de ontvangen interest alleen de ontvangen interest opgenomen waarvoor in 2018 geldmiddelen ontvangen zijn, onder de betaalde interest is alleen de betaalde interest opgenomen waarvoor in 2018 geldmiddelen zijn opgeofferd. De betaalde interest, welke lager is dan is dan voorgaand jaar, is het gevolg van de ontvangen rentecompensatie als gevolg van de gewonnen procedure inzake de verhoging van de risico opslag tegen de ING Bank.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling S&L Zorg is statutair (en feitelijk) gevestigd te Roosendaal, op het adres Onyxdijk 161a, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41102928.

De belangrijkste activiteit is zorgverlening aan cliënten met een verstandelijke beperking.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van zorginstelling S&L Zorg.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Terreinen en bedrijfsgebouwen : 0% en 3% tot 5%, afhankelijk van de economische levensduur.
- Machines en installaties : 5% tot 10%, afhankelijk van de economische levensduur.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10% tot 25%, afhankelijk van de economische levensduur.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Groot onderhoud:

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Financiële vaste activa

In 2003 heeft het College Bouw een rapport uitgebracht over de gebouwkwaliteit van S&L zorg. Gebouwen met een oranje score bedroegen 50% en slaapkamers met rode score bedroegen 100%. Om deze problematiek op te lossen is een omvangrijk bouwprogramma gestart. Onderdeel van dit bouwprogramma is de sloop en nieuwbouw van een aantal gebouwen.

Met de beleidsregel Compensatie vaste activa AWBZ en GGZ (CA-300-493) kan S&L zorg de boekwaarde van de gesloopte gebouwen in 6 gelijke termijnen over de periode 2012-2017 versneld afschrijven. Hiervoor wordt middels deze beleidsregel budget ter beschikking gesteld.

De boekwaarde van de gesloopte gebouwen wordt vanwege de aard gerubriceerd onder Financiële vaste activa, omdat het een vordering op de NZa betreft en het gesloopte gebouwen betreft.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Financiële derivaten waarbij de onderliggende waarde niet beursgenoteerd is worden tegen kostprijs opgenomen. Indien per balansdatum de reële waarde lager is dan de kostprijs dan wel negatief is, wordt het derivaat ten laste van de winst-en-verliesrekening afgewaardeerd naar de lagere reële waarde, tenzij kostprijshedge-accounting wordt toegepast. Bij de bepaling van de lagere reële waarde wordt het effect van lopende rente buiten beschouwing gelaten.

De winst of het verlies uit de herwaardering naar reële waarde per balansdatum wordt onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien financiële derivaten echter voor hedge accounting in aanmerking komen en hedge accounting wordt toegepast is de verwerking van deze winst of verlies afhankelijk van de aard van de afdekking.

Stichting S&L Zorg past hedge accounting toe op basis van individuele documentatie per individuele hedgerelatie.

Stichting S&L Zorg documenteert de wijze waarop de hedgerelaties passen in de doelstellingen van het risicobeheer, de hedgestrategie en de verwachting aangaande de effectiviteit van de hedge.

Op iedere balansdatum worden de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de afgedekte positie met elkaar vergeleken. Als blijkt dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn en er dus geen sprake is van een volledig effectieve hedge, wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Stichting S&L Zorg past kostprijs-hedge-accounting toe:

Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijs-hedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Ineffectiviteit wordt alleen in de winst-en-verliesrekening verwerkt indien en voor zover dit (cumulatief) een verlies betreft.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De voorziening wordt via individuele beoordeling bepaald.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde (tenzij anders vermeld) van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet is 1,1% (vorig jaar ook 0,8%). Het effect van de discontering is € 19.000 (2017: € 43.000).

Voorziening doorbetalingsverplichting langdurige zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de nominale waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid, voorzover deze na 31 december 2018 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar voor medewerkers die blijvend arbeidsongeschikt zijn.

Voorziening jubileumverplichtingen (uitgestelde beloningen)

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (zonder toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft het saldo per einde boekjaar en een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+ betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans en leeftijd.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening interest

De voorziening interest wordt opgenomen voor de geschatte kosten die naar verwachting voortvloeien uit de per balansdatum lopende verplichtingen uit hoofde van de contractuele afspraken. De voorziening wordt gevormd op basis van de nominale waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting S&L Zorg heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij S&L Zorg. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. S&L Zorg betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In januari 2019 bedroeg de dekkingsgraad 101,3%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 126%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan voor jaareinde 2026 hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. S&L Zorg heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. S&L Zorg heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. Het pensioenfonds sluit niet uit dat een pensioenverlaging in 2021 noodzakelijk zal zijn.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke

5.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uitsluitend uit liquide middelen en kruisposten. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

5.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec.-18</u>	<u>31-dec.-17</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	32.519.845	33.877.248
Machines en installaties	5.622.117	5.539.128
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.717.025	1.749.427
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	993.095	0
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	<u><u>40.852.082</u></u>	<u><u>41.165.803</u></u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	41.165.803	41.748.223
Bij: investeringen	1.921.689	1.580.257
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	2.235.410	2.162.677
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>40.852.082</u></u>	<u><u>41.165.803</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

Onder de materiële vaste activa zijn geen activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.8.

Voor een bedrag van € 32.519.845 (2017: € 33.877.248) zijn materiële vaste activa als zekerheid gesteld voor schulden.

Een omzetratio van 15% is uitgangspunt voor de ING Bank. Indien de omzetratio onder de 15% komt dan kan de ING Bank aanvullende zekerheden verlangen en/of condities aanpassen en aanvullende informatie vragen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec.-18</u>	<u>31-dec.-17</u>
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	0	0
Overige deelnemingen	0	0
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	0	0
Overige effecten	0	0
Vordering op grond van compensatieregeling	0	0
Overige vorderingen	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	0	664.484
Kapitaalstortingen	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Ontvangen dividend	0	0
Acquisities van deelnemingen	0	0
Nieuwe/vervallen consolidaties	0	0
Verstreekte leningen / verkregen effecten	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0
(Terugname) waardeverminderingen	0	0
Amortisatie (dis)agio	0	0
Afschrijving compensatie vaste activa (IVA)	0	-664.484
	<u>0</u>	<u>0</u>

Boekwaarde per 31 december**Toelichting:**

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

Onder de financiële vaste activa vallen de activa onder de beleidsregel Compensatie vaste activa AWBZ en GGZ (CA-300-493). Jaarlijks tot en met 2017 werd er € 664.484 op afgeschreven en volledig vergoed via de rekenstaat. Ultimo 2017 is de post volledig naar € 0 afgeschreven.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz

	t/m 2015	2016	2017	2018	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	-223.046	0	-223.046
Financieringsverschil boekjaar				-2.683	-2.683
Correcties voorgaande jaren	0	0	464.609		464.609
Betalingen/ontvangsten	0	0	-241.563		-241.563
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	223.046	-2.683	220.363
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-2.683</u>	<u>-2.683</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):   c   c   c   a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec.-18	31-dec.-17
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	0
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	2.683	223.046
	<u>-2.683</u>	<u>-223.046</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2018	2017
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	33.645.936	33.186.361
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	33.648.619	33.409.407
Totaal financieringsverschil	<u>-2.683</u>	<u>-223.046</u>

Toelichting:

Tot en met 2017 is er een definitieve vaststelling met de NZa. In 2018 is er een financieringsoverschot van € 2.683.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

4. Debiteuren en overige vorderingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec.-18</u>	<u>31-dec.-17</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	18.063	22.264
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	0	0
Overige vorderingen:		
Vorderingen overige	295.350	30.412
Vorderingen BTW	0	0
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	0
Vooruitbetaalde bedragen:		
Vooruitbetaalde bedragen overige	91.985	160.236
Nog te ontvangen bedragen:	0	0
Overige overlopende activa:	0	0
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>405.398</u>	<u>212.912</u>

Toelichting:

Er is geen voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht.
Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

5. Liquide middelen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec.-18</u>	<u>31-dec.-17</u>
	€	€
Bankrekeningen	11.750.802	10.116.598
Kassen	0	0
Totaal liquide middelen	<u>11.750.802</u>	<u>10.116.598</u>

Toelichting:

De liquide middelen staan te alle tijde vrij ter beschikking. Er is geen rekening courant faciliteit.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec.-18	31-dec.-17
	€	€
Kapitaal	0	0
Bestemmingsreserves	6.520.000	3.780.000
Bestemmingsfondsen	10.316.342	9.512.518
Algemene en overige reserves	0	0
Totaal eigen vermogen	<u>16.836.342</u>	<u>13.292.518</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan.-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec.-2018
	€	€	€	€
Kapitaal	0	0	0	0
Totaal kapitaal	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan.-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec.-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve scholing	400.000	0	0	400.000
Bestemmingsreserve Wmo	0	0	0	0
Bestemmingsreserve kapitaallasten	3.380.000	2.740.000	0	6.120.000
Reserve aanvaardbare kosten	0	0	0	0
Herwaarderingsreserve	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	<u>3.780.000</u>	<u>2.740.000</u>	<u>0</u>	<u>6.520.000</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan.-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec.-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Reserve aanvaardbare kosten	9.512.518	803.824	0	10.316.342
Totaal bestemmingsfondsen	<u>9.512.518</u>	<u>803.824</u>	<u>0</u>	<u>10.316.342</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan.-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec.-2018
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Overige reserves	0	0	0	0
Totaal algemene en overige reserves	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Het resultaat is toegevoegd aan het Bestemmingsfonds en aan de Bestemmingsreserve kapitaallasten.

De Bestemmingsreserve scholing heeft ten doel een deel van de reserves toe te wijzen aan scholing van medewerkers.

De Bestemmingsreserve kapitaallasten heeft ten doel het resultaat op kapitaallasten te alloceren voor toekomstige investeringen.

De bestemmingsreserves zijn vastgesteld door de Raad van Bestuur.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

7. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan.-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec.-2018
	€	€	€	€	€
Doorbetalingsverpl. langdurig zieken	370.000	4.000	134.000	0	240.000
Uitgestelde beloningen	492.000	53.000	20.000	0	525.000
Persoonlijk budget levensloop	1.904.000	72.000	53.000	0	1.923.000
Interest	575.000	220.000	0	795.000	0
Totaal voorzieningen	3.341.000	349.000	207.000	795.000	2.688.000

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec.-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	2.107.000
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	581.000
hiervan > 5 jaar	386.000

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening doorbetalingsverplichting langdurig zieken wordt gedoteerd op basis van de verwachte doorbetalingsverplichting voor langdurig zieken die naar verwachting niet of niet op korte termijn terug zullen treden in het arbeidsproces. De doorbetalingsverplichting bedraagt in het eerste jaar 100% en in het tweede jaar 70% van het salaris. Er is ook rekening gehouden met een transitievergoeding op grond van de Wet werk en zekerheid.

De voorziening uitgestelde beloningen is getroffen om de verplichtingen uit hoofde van de regelingen in de CAO met betrekking tot jubileumuitkeringen te dekken (12,5 jaar, 25 jaar, 40 jaar en pensioen). Er is rekening gehouden met een jaarlijkse salarisstijging van 2,8%, een disconteringsvoet van 1,1% en een blijfkans op basis van ervaringscijfers.

De voorziening persoonlijk budget levensloop wordt gedoteerd op basis van de verwachte kosten voor extra eenmalige storting (€ 45.000) en het saldo per einde boekjaar (€ 1.878.000) van het persoonlijk budget levensloop conform de regeling in de CAO.

De blijfkans wordt bepaald o.b.v. ervaringscijfers. Verwachte gemiddelde salarisstijging (inclusief promoties) 2,8%.

De voorziening interest heeft betrekking op de niet door de ING Bank in rekening gebrachte opslag op de rente van een lening. Deze opslag is door de ING Bank verhoogd en dat was naar mening van S&L Zorg onterecht. De rechter heeft in november 2015 S&L Zorg in het gelijk gesteld. De ING Bank is tegen deze uitspraak in februari 2016 in hoger beroep gegaan, maar heeft hier in 2018 van af gezien. De voorziening is daarmee niet langer nodig en is toegevoerd aan de rentelasten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

8. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec.-18	31-dec.-17
	€	€
Schulden aan banken	27.862.770	29.512.720
Overige langlopende schulden		
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>27.862.770</u>	<u>29.512.720</u>

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	30.926.332	32.346.331
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	1.413.612	1.419.999
Stand per 31 december	<u>29.512.720</u>	<u>30.926.332</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.649.950	1.413.612
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>27.862.770</u>	<u>29.512.720</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.649.950	1.413.612
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	27.862.770	29.512.720
hiervan > 5 jaar	22.310.522	23.858.267

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Ten behoeve van zekerheden voor de opgenomen leningen bij ING Bank N.V. is een hypothecaire zekerheid afgegeven op bedrijfsgebouwen en terreinen

Een omzetratio van 15% is uitgangspunt voor de ING Bank. Indien de omzetratio onder de 15% komt dan kan de ING Bank aanvullende zekerheden verlangen en/of condities aanpassen en aanvullende informatie vragen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

9. Overige kortlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec.-18	31-dec.-17
	€	€
Crediteuren	1.018.511	822.267
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	1.649.950	1.413.612
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.023.362	965.802
Schulden terzake pensioenen	283.522	130.251
Nog te betalen salarissen	144.263	137.170
Overige schulden:		
-BTW	1.828	11.680
-overige	181.511	150.148
Nog te betalen kosten:		
-interest	30.217	19.862
-overige	37.358	327.307
Vooruitontvangen opbrengsten	92.491	23.732
Vakantiegeld	801.339	799.198
Vakantiedagen	354.135	325.000
Totaal overige kortlopende schulden	<u>5.618.487</u>	<u>5.126.029</u>

Toelichting:

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

10. Financiële instrumenten

De belangrijkste financiële risico's waaraan de stichting onderhevig is zijn het valutarisico, het renterisico, het liquiditeitsrisico en het kredietrisico. Het financiële beleid van de stichting is erop gericht om op de korte termijn de effecten van koers- en renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de marktwisselkoersen en markttrentes te volgen. S&L Zorg maakt gebruik van financiële derivaten om de financiële risico's die verbonden zijn aan bedrijfsactiviteiten te beheersen. S&L Zorg neemt met financiële derivaten geen speculatieve posities in.

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van S&L zorg te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid vertaalt zich in een gewenst profiel van vastrentende en variabelrentende posities inclusief liquide middelen.

Kredietrisico

Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt EUR 25.860. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar toelichting 4. Overige vorderingen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls met betrekking tot afgesloten derivaten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

11. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

S&L zorg is een aantal huurovereenkomsten aangegaan. Hieronder volgt een overzicht:

<i>locatie</i>	<i>ingangsdatum</i>	<i>looptijd</i>	<i>jaarhuur (€)</i>
Ruigevelde, Lepelstraat	1-5-2004	15 jaar	€ 44.518
Bergsestraat/Greeflaan, Wouw	20-8-2007	15 jaar	€ 202.181
Potgieterlaan 26, Roosendaal	5-11-2007	15 jaar	€ 85.263
Sint Theresiastraat, Roosendaal	1-1-2008	15 jaar	€ 164.527
Stadsoevers, Roosendaal	1-10-2017	5 jaar	€ 45.183

Huurverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt voor het komende jaar € 522.000, voor de komende 5 jaar € 2.005.000 en daarna € 0 De resterende looptijd van het(de) huurcontract(en) bedraagt maximaal 4 jaar.

Renteswap

Voor de afdekking van het renterisico op de langlopende lening met ING (571) d.d. 01 maart 2009 heeft de stichting per 1 juli 2009 een renteswap afgesloten. De reële waarde van de swap bedraagt negatief € 2.735.455. Met de renteswap wordt het risico van een variabele rente afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 4,425% voor de gehele looptijd. Voor de verwerking van de renteswap past de groep kostprijshedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswap bedraagt nihil.

Indien de reële waarde van de renteswap negatief is, is de instelling niet verplicht een onderpand in depot te storten ter hoogte van deze negatieve reële waarde ('margin call'). Bij tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging.

Rechtzaak ING Bank

Eind 2014 heeft S&L Zorg een rechtzaak aangespannen tegen de ING Bank inzake de opslag op de rente van een lening. Deze opslag is door de ING Bank verhoogd en dat was naar mening van S&L Zorg onterecht. De rechter heeft in november 2015 S&L Zorg in het gelijk gesteld. De ING Bank is tegen deze uitspraak in februari 2016 in hoger beroep gegaan, maar heeft hier in 2018 alsnog van afgezien ("doorgehaald"). Het directe effect is € 1.482.282 (waarvan € 575.000 als gevolg van vrijval voorziening interest). In dit bedrag is verantwoord als negatieve rentelasten in de jaarrekening.

Bankgaranties

Er zijn geen bankgaranties afgegeven.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Recht uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Zorgaanbieders kunnen op basis het macrobeheersinstrument mogelijk een vergoeding krijgen van de productie boven productie afspraak.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in de omvang van dit recht. S&L Zorg is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van het uit het macrobeheersinstrument voortkomend recht en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is dit recht niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018. De maximale omvang van dit bedrag bedraagt € 215.121.

Bovenstaande is in overeenstemming met de betreffende beleidsregel van de NZa met betrekking tot het Macrobeheersmodel Wlz.

Compensatie transitievergoeding bij ontslag wegens ziekte

Met de invoering van de Wet werk en zekerheid (Wwz) per 1 juli 2015 is een transitievergoeding door werkgevers verschuldigd als een arbeidsovereenkomst op initiatief van de werkgever wordt beëindigd. Deze transitievergoeding is ook verschuldigd als de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd omdat de werknemer de arbeid als gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid niet langer kan verrichten en herplaatsing in andere passende arbeid niet mogelijk is.

In het nieuwe artikel 7:673e BW is een compensatie opgenomen van de transitievergoeding bij het beëindigen van de arbeidsovereenkomst wegens langdurige arbeidsongeschiktheid. De werkgever kan vanaf 1 april 2020 bij het UWV een verzoek indienen voor een vergoeding ter hoogte van de transitievergoeding die de werkgever heeft betaald bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, indien deze is beëindigd vanwege het feit dat de werknemer wegens 'ziekte of gebreken' niet meer in staat was om de bedongen arbeid te verrichten.

Op het moment van de jaarrekeningcontrole was de dossiervorming omtrent de werknemers waarvoor in 2020 wellicht compensatie kan worden aangevraagd, niet gereed. Daarbij acht S&L Zorg de voorwaarden omtrent deze compensatie nog niet geheel duidelijk. Hierdoor is voor de jaarrekeningcontrole 2018 nog onvoldoende zekerheid omtrent het verkrijgen van deze compensatie. Voorzichtigheidshalve heeft S&L Zorg ervoor gekozen deze toekomstige compensatie niet in de jaarrekening te verantwoorden. Het totaal aan uitgekeerde transitievergoedingen bij ontslag wegens ziekte, wat mogelijk in aanmerking komt voor vergoeding, bedraagt € 159.000.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	46.965.865	10.699.142	3.980.773	0	0	61.645.780
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	13.088.617	5.160.014	2.231.346	0	0	20.479.977
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>33.877.248</u>	<u>5.539.128</u>	<u>1.749.427</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>41.165.803</u>
Mutaties in het boekjaar						
- herinrichting	0	0	0	0	0	0
- investeringen	0	587.457	341.137	993.095	0	1.921.689
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	1.357.403	504.468	373.539	0	0	2.235.410
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.357.403</u>	<u>82.989</u>	<u>-32.402</u>	<u>993.095</u>	<u>0</u>	<u>-313.721</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	46.965.865	11.286.599	4.321.910	993.095	0	63.567.469
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	14.446.020	5.664.482	2.604.885	0	0	22.715.387
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>32.519.845</u>	<u>5.622.117</u>	<u>1.717.025</u>	<u>993.095</u>	<u>0</u>	<u>40.852.082</u>
Afschrijvingspercentage	0,0%-5,0%	5,0%-10,0%	10,0%-25,0%	n.v.t.	n.v.t.	

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018						0		0
Kapitaalstortingen								0
Resultaat deelnemingen								0
Ontvangen dividend								0
Acquisities van deelnemingen								0
Nieuwe/vervallen consolidaties								0
Verstrekte leningen / verkregen effecten								0
Ontvangen dividend / aflossing leningen								0
(Terugname) waardeverminderingen								0
Amortisatie (dis)agio								0
Afschrijving compensatie vaste activa (IVA)								0
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Afschrijvingspercentage						16,67%		

BIJLAGE

5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resteren- de looptijd in jaren eind 2018	Aflossings- wijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
NWB	16-7-2011	1.404.031	20	N	3,70%	968.821	0	69.201	899.620	553.615	13	lineair	69.202	staatsgarantie
ING 747	1-3-2009	511.000	10	N	3,30%	287.438	0	25.550	261.888	0	1	lineair	261.888	hypothecair
ING 571	1-3-2009	30.615.000	33	N	*	24.747.125	0	1.020.500	23.726.625	18.624.125	24	lineair	1.020.500	hypothecair
ING 494	9-3-2013	6.340.161	10	N	3,90%	4.922.948	0	298.361	4.624.587	3.132.782	5	lineair	298.360	hypothecair
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
									0					
Totaal						30.926.332	0	1.413.612	29.512.720	22.310.522			1.649.950	

* 3-maands euribor + opslag

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

12. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	0	0
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	34.110.545	33.484.260
Opbrengsten Jeugdwet	0	0
Opbrengsten Wmo	8.065	7.809
Overige zorgprestaties	92.371	85.836
Totaal	<u>34.210.981</u>	<u>33.577.905</u>

13. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	78.366	91.506
Overige Rijkssubsidies	41.779	82.406
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten (exclusief Wmo en Jeugdwet)	0	0
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	1.461	6.600
Totaal	<u>121.606</u>	<u>180.512</u>

Toelichting:

Er is een subsidie stagefonds ontvangen van € 78.366. Verder is er een subsidie Praktijkleren van € 41.779 ontvangen en subsidie loonkosten subsidie van € 1.461.

14. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Overige dienstverlening	95.856	91.275
Overige opbrengsten	106.287	112.933
Totaal	<u>202.143</u>	<u>204.208</u>

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

15. Personeelskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Lonen en salarissen	17.268.446	16.375.960
Sociale lasten	2.910.091	2.792.912
Pensioenpremies	1.384.577	1.339.946
Andere personeelskosten	626.310	688.237
Dotaties en vrijval voorzieningen (gerelateerd aan personeelskosten)	-10.004	-310.351
Subtotaal	<u>22.179.420</u>	<u>20.886.704</u>
Personeel niet in loondienst	567.693	370.975
Totaal personeelskosten	<u><u>22.747.113</u></u>	<u><u>21.257.679</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
- cliëntgebonden functies	344,7	337,5
- leerling personeel	15,7	10,4
- overige functies	70,7	68,6
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>431,1</u>	<u>416,5</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

16. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	2.235.411	2.162.678
- financiële vaste activa	0	664.484
Totaal afschrijvingen	<u>2.235.411</u>	<u>2.827.162</u>

Toelichting:

Voor een nadere toelichting van de afschrijvingslasten zie 5.1.6 MVA-5.1.7 FVA.

17. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:

n.v.t.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

18. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2018	2017
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.819.253	1.795.526
Algemene kosten	1.364.543	1.836.974
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.322.886	1.210.022
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	658.710	638.445
- Energiekosten gas	198.850	190.316
- Energiekosten stroom	175.561	176.519
- Energie transport en overig	0	0
Subtotaal	<u>1.033.121</u>	<u>1.005.280</u>
Huur en leasing	541.672	582.614
Dotaties en vrijval voorzieningen (gerelateerd aan andere dan personeelskosten)	0	0
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>6.081.475</u></u>	<u><u>6.430.416</u></u>

Toelichting:

n.v.t.

19. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2018	2017
	€	€
Rentebaten	0	0
Rentebaten groepsmaatschappijen	0	0
Ontvangen dividenden	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Financiële baten uit verhouding met groepsmaatschappijen	0	0
Financiële baten uit verhoudingen met overige verbonden maatschappijen	0	0
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële baten	<u>0</u>	<u>0</u>
Rentelasten *	83.410	-1.718.840
Rentelasten groepsmaatschappijen	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Overige financiële lasten	-10.317	-8.941
Subtotaal financiële lasten	<u>73.093</u>	<u>-1.727.781</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>73.093</u></u>	<u><u>-1.727.781</u></u>

Toelichting:

Voor een andere toelichting van de financiële baten en lasten zie 5.1.8 - Overzicht leningen.

* Het positief saldo is het gevolg van de vrijval c.q. storting rente a.g.v. de gewonnen procedure inzake de verhoging van de risico opslag tegen de ING Bank.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

20. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

WNT-VERANTWOORDING 2018 S&L ZORG

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op S&L Zorg van toepassing zijnde regelgeving:

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor S&L Zorg is € 125.000 (8 punten, klasse II). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	M.C. Lewis
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.713
Beloningen betaalbaar op termijn	11.287
<i>Subtotaal</i>	125.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	125.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Totaal bezoldiging	125.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/2 - 31/12
Deeltijdfactor 2017 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.624
Beloningen betaalbaar op termijn	10.071
Totaal bezoldiging 2017	110.695

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

20. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) (vervolg)

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	J.H. van Ham	L.A.J.M. Middelhoff	D. Wijland
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	14.483	9.680	10.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	18.750	12.500	12.500
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	14.483	9.680	10.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	8/12 - 31/12	8/12 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	928	698	12.000
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	928	698	12.000

bedragen x € 1	N.W.C. Michon-van Tuel	F.W. Claessens
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	9/3 - 31/12	9/5 - 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	8.164	6.449
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	10.205	8.116
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	8.164	6.449
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	geen lid	geen lid
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2017	-	-

De Raad van Toezicht heeft het advies van de NVTZ inzake bezoldiging van de Raad van Toezicht toegepast per 8 december 2017.

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

21. Honoraria accountant	2018	2017
	€	€
De honoraria van de accountant over 2018 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	41.140	36.240
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	0	0
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u>41.140</u>	<u>36.240</u>

Toelichting:

De honoraria van de accountant zijn bepaald op basis van een contract.

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 20.

5.1.10 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting S&L Zorg heeft de jaarrekening 2018 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 11 april 2019.

De raad van toezicht van de Stichting S&L Zorg heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 18 april 2019.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op het resultaat.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G. 18 april 2019
M.C. Lewis
Bestuurder

W.G. 18 april 2019
J.H. van Ham
voorzitter Raad van Toezicht

W.G. 18 april 2019
L.A.J.M. Middelhoff
lid Raad van Toezicht

W.G. 18 april 2019
D. Wijland
lid Raad van Toezicht

W.G. 18 april 2019
N.W.C. Michon-van Tuel
lid Raad van Toezicht

W.G. 18 april 2019
F.W. Claessens
lid Raad van Toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 5, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de Stichting S&L Zorg.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting S&L Zorg heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting S&L Zorg

VERKLARING OVER DE IN DIT JAARDOCUMENT OPGENOMEN JAARREKENING 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting S&L Zorg te Roosendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting S&L Zorg op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RVW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2018.
2. De resultatenrekening over 2018.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting S&L Zorg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DIT JAARDOCUMENT OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de RVW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de RVW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de RVW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RVW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Breda, 18 april 2019

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.C.G. Vervoort RA